

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/459/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211592
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113211592.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Praha 3, Nové Město, Politických vězňů 1272/21, IČO: 26 429 705, Česká republika, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporkyňi: O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. O., D. X. V. XXXX/XX, t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpená opatrovníčkou G. N., nar. XX.X.XXXX, bytom U. O., M. D.. XXXX/X/XX, o zaplatenie 102 eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/239/2013-63 zo dňa 3. decembra 2014, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie návrhu na začatie konania v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, vykonané navrhovateľom podaním zo dňa 21.12.2015, rozsudok okresného súdu v tejto časti z r u š u j e a konanie v tomto rozsahu z a s t a v u j e.

Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 (v ďalšom texte už len „Nariadenie“) vydal bez pojednávania rozsudok a uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť žalovanú istinu a príslušenstvo. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú odporkyňa vystavila dňa 5.6.2009 na zmenkovú sumu 102 eur, pričom odporkyňa sa zároveň zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 28.10.2003. Odporkyňa doposiaľ uhradila 290 eur.

Prvostupňový súd s poukazom na listinné dôkazy (spis Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 10Er/798/2010, zmenka zo dňa 5.6.2009) a citujúc viaceré ustanovenia Nariadenia, Smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (v ďalšom texte už len „Smernica“), zmenkového a šekového zákona (v ďalšom texte už len „zák. č. 191/1950 Sb.“), ako i ustanovenia Občianskeho zákonníka a zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný.

Vychádzal z toho, že navrhovateľ napriek výzve (súdu) v zmysle čl. 4 bod 4 Nariadenia návrh nedoplnil a neopravil, pričom o procesnom dôsledku nedoplnenia bol riadne poučený. S poukazom na povinnosť vnútroštátneho súdu - rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10 zo dňa 16.11.2010) - v každom štádiu konania aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere aplikoval v prejednávanej veci spotrebiteľské právo, pričom z pripojeného spisu sp. zn. 10Er/798/2010 mal preukázané, že zmenka priložená k návrhu na začatie konania bola vystavená na zabezpečenie spotrebiteľského úveru poskytnutého spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. so sídlom v Bratislave, IČO: 35 807 598 (veriteľom) odporcovi (dlžníkovi). Výška úveru bola podľa úverovej zmluvy dohodnutá na 250 eur, výška poplatku na 182 eur, odporkyňa ako dlžník teda mala celkovo vrátiť vyššie označenému veriteľovi sumu 432 eur. Právna úprava platná v čase vystavenia zmenky (§ 4 ods. 6 zák.

č. 258/2001 Z. z.) však zakazovala splnenie dlhu od spotrebiteľa zmenkou alebo šekom v súvislosti s poskytovaním úveru. Veriteľ mohol prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva, maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo v súdenom prípade predstavuje 70 eur (30 % istiny z 250 eur poskytnutého úveru). Navrhovateľ si však uplatňuje pohľadávku v rozsahu prevyšujúcom 30 % dlhu zabezpečeného zmenkou, čo znamená pre veriteľa zákaz zmenku prijať a povinnosť kedykoľvek ju na požiadanie vydať dlžníkovi. Táto povinnosť platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Navyše, z obsahu zmluvy o úvere nevyplýva dohoda o úročení, ani o RPMN, preto je poskytnutý úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, takže pokiaľ odporkyňa z poskytnutých 250 eur uhradila 290 eur, na jej strane už dlh neexistuje. Súd I. stupňa dodal, že pri zmenke ako cennom papieri treba striktne rozlišovať neplatnosť zmenky pre nesplnenie podmienok podľa zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Sb. od neplatnosti dojednaní o vystavení a vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa zo spotrebiteľských právnych vzťahov. O trovách konania rozhodol prvostupňový súd s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnej odporkyni ich náhradu nepriznal, nakoľko si toto procesné právo neuplatnila.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa zmeny napadnutého rozhodnutia v podobe vyhovenia návrhu v celom rozsahu. V rozsiahlom odvolaní okresnému súdu vytýkal, že v rozpore s § 120 O.s.p. vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi (úverovou zmluvou, exekučným spisom), ktoré dokazovanie účastníci sporu nenavrhovali. Ak navrhovateľ v konaní predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, súd mal rozhodnúť o jeho nárokoch len z tohto ním predloženého dôkazu, pričom požiadavka (súdu) na doplnenie návrhu bola irelevantná, čo vysvetlil v odpovedi na výzvu súdu. Odvolateľ zdôraznil znenie ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb., z ktorého vyplýva, že odporca nie je vo všeobecnosti oprávnený vznášať kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky. Mohol síce vzniesť určité námietky na základe čl. 5 ods. 3, 6 Nariadenia, ale tak neurobil, preto okresný súd nebol legitimovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za odporcu.

V súlade s konštantnou judikatúrou českých (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002, sp. zn. 25Cdo/1839/2000) a slovenských súdov je totiž zmenka samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a pokiaľ okresný súd sa nezaoberal jednotlivými ustanoveniami zák. č. 191/1950 Sb., odignoroval predmet sporu. Navrhovateľ preto nesúhlasil s názorom okresného súdu, že súd bol v tomto konaní oprávnený z úradnej činnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Nakoľko súd v tomto smere neuviedol žiadne konkrétne argumenty, je potrebné jeho rozhodnutie považovať za arbitrárne a nepreskúmateľné. Skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a odporcom v predmetnom konaní navrhovateľ netvrdil, preto nebol v tomto smere nositeľom dôkazného bremena. Navyše, nakoľko je zmenkový záväzok priamy, bezprostredný, nesporný, abstraktný, samostatný a celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky, súd nemôže od navrhovateľa požadovať, aby preukázal vzťah medzi pôvodným majiteľom zmenky a odporcom.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) rozsudok v časti zmenového úroku vo výške 0,19 % denne zrušil a konanie v tejto časti zastavil podľa § 208 O.s.p. a vo zvyšku zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. a v tomto rozsahu vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Po vyhlásení rozsudku okresného súdu navrhovateľ podaním zo dňa 21.12.2015 zobral svoj návrh späť v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. Odporkyňa sa k predmetnému dispozitívnemu úkonu navrhovateľa nevyjadrila, ktorú nečinnosť je prípustné kvalifikovať ako neprejavenie nesúhlasu s predmetným dispozitívnym úkonom navrhovateľa. Podľa § 208 O.s.p. ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

S poukazom na popísanú procesnú situáciu a citované zákonné ustanovenie odvolací súd pripustil späťvzatie návrhu navrhovateľa v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, rozsudok okresného súdu v tejto časti zrušil a konanie v tomto rozsahu zastavil.

Ustanovenie §-u 115a O.s.p. umožňujúce súdu rozhodnúť v drobných sporoch (§ 200ea O.s.p.) bez nariadenia pojednávania bolo do procesného predpisu zaradené s cieľom zrýchliť a zefektívniť konanie rozhodovaním bez nariadenia pojednávania za splnenia zákonom stanovených podmienok. Základom pre rozhodnutie súdu v takomto prípade sú nespochybnené listinné dôkazy predložené účastníkmi konania, ohľadne ktorých sa nevykonáva dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O.s.p. a súd sa s predloženými listinami len oboznámi. Nadväzne platí, že skutkový stav môže súd ustáliť len z takto predložených listinných dôkazov a je vylúčené, aby rozhodnutie bolo založené na listine, ktorú účastníci nepredložili.

Z napadnutého rozsudku však vyplýva, že okresný súd „vykonával dokazovanie“ oboznámením sa s exekučným spisom tamojšieho súdu sp. zn. 10Er/798/2010. Zo zistení vyplývajúcich (práve) z exekučného spisu vychádzal aj pri prijatí konečného rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ však súd prvého stupňa nenariadil pojednávanie, nemohol vykonať dokazovanie podľa zásad stanovených v ustanoveniach § 120 a nasl. O.s.p. a následne pri svojom rozhodnutí nemohol ani vychádzať z obsahu exekučného spisu, ktorý nebol súčasťou listín predložených navrhovateľom a zároveň nebol ani obsahom podaní odporkyne, ktorá sa vo veci nevyjadrovala. Skutkové zistenia, z ktorých okresný súd vychádzal pri rozhodnutí vo veci, boli teda ustálené v rozpore s príslušnou procesnou úpravou.

Odvolacia námietka, v zmysle ktorej okresný súd zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok odňatie možnosti (účastníkom) konať pred súdom, je preto dôvodná. Vzhľadom na dotknutý (zásadný) záver sa odvolací súd konkrétnejšie nezoberal ďalšími odvolacími námietkami.

Žiada sa však súčasne dodať, že v prípade ak okresný súd považoval predostretý návrh navrhovateľa za neúplný (ako to výslovne uviedol na str. 5 rozsudku), nebol dôvod na jeho meritórne prejedanie, ale na postup podľa čl. 4 bod 4 Nariadenia. Pokiaľ však prvostupňový súd svoj názor v tomto smere zmenil (t.j. považoval návrh navrhovateľa na uplatnenie pohľadávky za úplný) - odhliadnuc od skutočnosti, že svoju úvahu nevyvetlil, v dôsledku čoho neodstránil neistotu navrhovateľa ohľadne otázky, či jeho návrh na uplatnenie pohľadávky je úplný alebo nie - nevyhnutným predpokladom jeho následného (meritórneho) rozhodnutia mal byť postup v zmysle čl. 5 bod 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, t.j. vyplniť časť I. vzorového tlačiva C na odpoveď a takto vyplnené tlačivo na odpoveď s kópiou tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a podpornými dokumentmi doručiť odporkyni spôsobom uvedeným v čl. 13 Nariadenia. Odporkyni následne plynie lehota 30 dní na odpoveď a na prípadné zaslanie podporných dokumentov (čl. 5 bod 3 Nariadenia). Až následne môže súd v lehotách stanovených v čl. 7 bod 1 Nariadenia buď vydať rozsudok alebo a) vyžiadať si od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky, b) vykonať dôkazy v súlade s čl. 9, c) predvolať strany na pojednávanie. V prípade, že dotknutá strana nedoručí súdu odpoveď podľa čl. 5 bod 3 alebo 6, súd vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke (čl. 7 bod 3 Nariadenia).

Okresný súd v prejednávanej veci v zmysle predmetných ustanovení Nariadenia nepostupoval ani nevyvetlil, z akých dôvodov nepovažoval za nutné dodržať procesný postup podľa čl. 5 bod 2 a nasl. Nariadenia.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia rozsudok okresného súdu vo zvyšnej časti (nad rámec čiastočného zastavenia konania na základe späťvzatia) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalší postup, v rámci ktorého súd I. stupňa po zohľadnení prezentovaných právnych úvah opätovne posúdi uplatnený nárok. V novom rozhodnutí upraví aj trovy (tohto) odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.